

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

7/ORP/2023/IM

Informácia o povinnosti používania pokladnice e-kasa klient zahraničným podnikateľom

Informácia je určená pre podnikateľov s trvalým pobytom alebo so sídlom mimo územia Slovenskej republiky (ďalej „zahraničný podnikateľ“), ktorým vzniká povinnosť evidovania tržieb prijatých v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť, z predaja tovaru alebo poskytnutia vymedzenej služby na území Slovenskej republiky (ďalej „SR“) v pokladnici e-kasa klient. Pokladnicou e-kasa klient sa rozumie on-line registračná pokladnica alebo virtuálna registračná pokladnica (ďalej „ORP/VRP“).

Na území SR je v platnosti zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 289/2008 Z. z.“), ktorého ustanovenia je povinný dodržiavať ako slovenský, tak aj zahraničný podnikateľ.

Ak sa zahraničný podnikateľ rozhodne na území SR predávať tovar alebo poskytovať vymedzenú službu, a za tieto služby na predajnom mieste prijme tržbu v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť je povinný ju zaevidovať v ORP/VRP a následne odovzdať kupujúcemu pokladničný doklad v súlade s § 8 zákona č. 289/2008 Z. z. ihneď po jeho vytlačení v ORP/VRP. Pokladničný doklad sa môže aj zaslať alebo sprístupniť v elektronickej podobe (bez vytlačenia), ak o to kupujúci požiadava pred vytlačením. Rovnako ako slovenský, tak aj zahraničný podnikateľ sa môže rozhodnúť, či na evidovanie tržieb bude používať ORP/VRP. Registrácia ORP/VRP spočíva v pridelení kódu pokladnice ORP alebo VRP, a v prípade VRP aj prihlasovacích údajov – Loginu a Hesla, potrebných pre vstup do VRP (pridelenie kódu pokladnice e-kasa klient je riešené v III. časti tohto materiálu).

Poznámka:

Zákon č. 289/2008 Z. z. neustanovuje odlišný postup pre zahraničných podnikateľov, ktorí prídu na územie SR predávať tovar alebo poskytovať vymedzenú službu iba párkrát v roku, napr. prídu predávať tovar príležitostne na jarmoky, veľtrhy a podobne. Aj keby išlo o jednu akciu v trvaní jedného alebo viac dní, v rámci ktorých by zahraničný podnikateľ za predaj tovaru alebo poskytnutie vymedzenej služby od zákazníkov prijímal tržby v hotovosti, alebo inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť, vzniká mu povinnosť používať ORP/VRP. Výnimky z povinnosti používania ORP/VRP vymedzené v § 3 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z. sa vzťahujú rovnako aj na zahraničných podnikateľov.

I. Základné pojmy

Zákon č. 289/2008 Z. z. v súvislosti s používaním ORP/VRP vymedzuje nasledovné základné pojmy:

Tovarom je akýkoľvek výrobok, polotovár, materiál alebo surovina predávaný podnikateľom.

Službou, na ktorú sa vzťahuje povinnosť evidencie tržieb v ORP/VRP je služba označená v Štatistickej klasifikácii ekonomických činností (ďalej „ŠKEČ“) uvedená v prílohe č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z..

Tržbou je platba prijatá z predaja tovaru alebo z poskytovania vymedzenej služby, a to na predajnom mieste v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť, najmä **elektronickými platobnými prostriedkami** alebo **poukážkou** oprávňujúcou na nákup tovaru alebo poskytnutie služby, okrem platby prijatej bezhotovostne prevodom na účet podnikateľa; tržbou je aj platba prijatá ako preddavok.

Predajným miestom je miesto, kde sa prijíma tržba. Z vymedzeného pojmu teda vyplýva, že predajným miestom je akékoľvek miesto na území SR, na ktorom uhradí kupujúci dohodnutú cenu za dodaný tovar alebo poskytnutú vymedzenú službu.

Poznámka

- ✓ **Za tržbu** sa podľa zákona č. 289/2008 Z. z. považuje aj úhrada faktúry za predaj tovaru alebo poskytnutia vymedzenej služby, ak je podnikateľom prijatá v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť.
- ✓ **Elektronickým platobným prostriedkom** je platba platobnou kartou cez POS terminál, ale aj platba vykonaná prostredníctvom, napr. čipovej karty/náramku alebo dobijacej karty, ktoré majú hodnotu vyjadriteľnú v platnej mene euro, a z ktorej sa platená suma automaticky odrátava.
- ✓ **Poukážkou** oprávňujúcou na nákup tovaru alebo poskytnutie služby je, napr. nákupná poukážka vydaná pre konkrétnu akciu, alebo iné druhy platidiel ako sú, napr. žetón, groš, toliar, ktoré sú vydávané v rôznych hodnotách, či už obcou alebo organizátorom podujatia v rôznych hodnotách, a ktoré sú zvyčajne zamieňané za eurá v pomere 1:1.

Upozornenie

Ak zahraničný podnikateľ chce na území príslušnej obce/mesta predávať tovar alebo poskytovať službu, je povinný podľa zákona č. 178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 178/1998 Z. z.“) príslušnej obci/mestu predložiť žiadosť o vydanie povolenia na zriadenie trhového miesta a na predaj výrobkov. Zahraničný podnikateľ, ktorý na evidovanie tržieb prijatých v hotovosti používa ORP, spolu so žiadosťou obci/mestu predloží aj fotokópiu identifikačného balíčka zverejneného v e-kasa zóne podnikateľa, na ktorom sú uvedené identifikačné údaje podnikateľa a daňovým úradom pridelený kód ORP, alebo fotokópiu pokladničného dokladu z ORP. Pri používaní VRP predkladá spolu so žiadosťou aj fotokópiu potvrdenia daňového úradu (ďalej „DÚ“) o pridelení kódu VRP (oznámenie doručené zahraničnému podnikateľovi v listovej forme, viažuce sa k žiadosti o pridelenie VRP). Ak o povolenie zriadenia trhového miesta žiada osoba, na ktorú sa nevzťahujú ustanovenia zákona č. 289/2008 Z. z., takáto osoba v oznámení o vydaní povolenia uvedie príslušajúce ustanovenie osobitného predpisu, že nie je povinná na predaj výrobkov a poskytovanie služieb používať ORP/VRP.

Bližšie informácie k vydaniu predmetného povolenia podľa zákona č. 178/1998 Z. z. poskytne príslušná obec/mesto, kde sa predaj tovaru alebo poskytnutie služby bude uskutočňovať.

Príklad č. 1

Český podnikateľ organizuje v rámci územia SR cirkusové vystúpenia, za ktoré bude prijímať vstupné v hotovosti.

Keďže činnosť cirkusu spadá podľa ŠKEČ pod kód 90.01 – Scénické umenie, na podnikateľa sa nevťahuje povinnosť postupovať podľa zákona č. 289/2008 Z. z., pretože neposkytuje službu uvedenú v prílohe č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z..

Príklad č. 2

Zahraničný podnikateľ prevádzkujúci lunapark s viacerými atrakciami (dospelý a detský kolotoč, strelnica, bludisko, autodróm, nafukovacie hrady a podobne) bude vstupné na jednotlivé atrakcie prijímať v hotovosti.

Vzhľadom na to, že prevádzkovanie lunaparku je službou uvedenou v prílohe č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z., zahraničný podnikateľ je povinný evidovať tržbu prijatú v hotovosti v ORP/VRP, a vydať zákazníkovi pokladničný doklad pri poskytnutí služby na jednotlivých atrakciách.

Príklad č. 3

Zahraničný právnická osoba z Poľskej republiky v rámci veľtrhu na území SR ponúka nábytok. V prípade záujmu kúpy s kupujúcou osobou uzatvorí kúpnu zmluvu so splátkovým kalendárom. Záloha bude uhradená v hotovosti a ostatné platby bankovým prevodom na účet zahraničného podnikateľa.

Zálohu prijatú v hotovosti má zahraničná spoločnosť povinnosť zaevidovať prostredníctvom ORP/VRP a kupujúcemu odovzdať pokladničný doklad. Vzhľadom na to, že ďalšie splátkové úhrady za predaj tovaru budú vykonané bezhotovostne na účet podnikateľa, tieto úhrady spoločnosť nemá povinnosť evidovať prostredníctvom ORP/VRP.

II. Výnimky z povinnosti používania ORP/VRP

Zákon č. 289/2008 Z. z. v § 3 ods. 2 vymedzuje výnimky, pri ktorých nevzniká povinnosť evidovať v ORP/VRP tržbu prijatú v hotovosti z predaja tovaru alebo poskytnutia vymedzenej služby. Ak zahraničný podnikateľ spĺňa podmienky ustanovených výnimiek, ich uplatnenie sa na neho vzťahuje rovnako ako na slovenského podnikateľa. Medzi uvedené výnimky patria napr. predaj živých zvierat okrem akvarijných rybičiek, exotického vtáctva, exotických zvierat, hadov, škrečkov, morčiat a iných hlodavcov, predaj tovaru ako aj poskytovanie služieb prostredníctvom predajných automatov, predaj tovaru alebo poskytovanie vymedzenej služby fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej „ŤZP“); to neplatí, ak za takúto osobu prijíma tržbu fyzická osoba, ktorá nie je fyzickou osobou s ŤZP. V prípade výnimky fyzickej osoby s ŤZP sa zákon č. 289/2008 Z. z. odvoláva na § 2 ods. 3 a § 16 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon č. 447/2008 Z. z.). Fyzickej osobe, ktorá spĺňa podmienky ustanovené zákonom č. 447/2008 Z. z. je v zmysle § 16 citovaného zákona vydaný preukaz ŤZP alebo ŤZP so sprievodcom (ďalej „ŤZPS“).

Podnikateľ - fyzická osoba s ŤZP, na ktorého sa nevzťahuje povinnosť evidovať tržbu v ORP/VRP je v súlade s § 3 ods. 8 zákona č. 289/2008 Z. z. povinný na každom predajnom mieste sprístupniť oznámenie, v ktorom uvedie, že podľa zákona č. 289/2008 Z. z. nie je povinný používať ORP/VRP. Oznámenie musí byť na predajnom mieste sprístupnené tak, aby bolo pre zákazníka jednoznačné, zrozumiteľné a dobre čitateľné. Nakoľko v zmysle zákona č. 289/2008 Z. z. je predajným miestom miesto, kde sa prijíma tržba, oznámenie má byť sprístupnené na každom predajnom mieste, kde podnikateľ alebo v jeho mene iná osoba, ktorí sú držiteľmi preukazov fyzickej osoby s ŤZP, od kupujúceho prijímajú tržbu za predaný tovar alebo poskytnutú službu.

Na účely kontroly musí mať podnikateľ na predajnom mieste k dispozícii preukaz fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS alebo jeho úradne overenú fotokópiu. A to nielen vlastný preukaz fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS alebo jeho úradne overenú fotokópiu, ale zároveň aj preukaz alebo jeho úradne overenú fotokópiu fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS, ak táto prijíma tržbu v jeho mene. Za úradne osvedčenú fotokópiu preukazu fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS sa považuje fotokópia, ktorej pravosť overili obec, okresný úrad alebo notár.

Výnimka z povinnosti evidovať tržbu za predaný tovar alebo za poskytnutú službu sa nevzťahuje na prípady, keď podnikateľ s trvalým pobytom mimo územia Slovenskej republiky je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP vydaným podľa právnej normy iného štátu, ale nemá preukaz fyzickej osoby s ŤZP vydaný podľa § 16 zákona č. 447/2008 Z. z..

Príklad č. 4

Zahraníčný podnikateľ z Poľskej republiky na území SR predáva živé zvieratá – hydinu. Tento podnikateľ za ich predaj prijíma tržbu v hotovosti.

Podnikateľ nemá povinnosť na evidovanie prijatej tržby používať ORP/VRP, nakoľko sa na neho vzťahuje výnimka ustanovená v § 3 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z.

Príklad č. 5

Zahraníčný podnikateľ z Maďarskej republiky v rámci trhov na území SR prijíma tržbu z predaja už spracovaných rýb (vyčistených).

Keďže v danom prípade podnikateľ predáva spracované ryby (nie živé) ide o tovar, na evidovanie tržieb prijatých v hotovosti alebo iným platobným prostriedkom nahrádzajúcim hotovosť je povinný používať ORP/VRP.

Príklad č. 6

Český podnikateľ – fyzická osoba na území SR predáva prírodné kozmetické výrobky a za ich predaj prijíma tržbu v hotovosti. Táto fyzická osoba je držiteľom preukazu ŤZP, ktorý je ale vydaný podľa právnej normy platnej v Českej republike.

Nakoľko fyzická osoba - Český podnikateľ nemá preukaz fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS vydaný podľa § 16 zákona č. 447/2008 Z. z., český podnikateľ má povinnosť na evidovanie prijatej tržby používať ORP/VRP, nakoľko sa na neho nevzťahuje výnimka podľa zákona č. 289/2008 Z. z.

III. Pridelenie kódu ORP/VRP

Povinnosť doručovať podania elektronickými prostriedkami finančnej správe v zmysle § 13 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov má (ďalej len „daňový poriadok“):

- a) daňový subjekt, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty alebo právnickou osobou zapísanou v obchodnom registri, alebo fyzickou osobou – podnikateľom registrovanou pre daň z príjmov,
- b) daňový poradca za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní,
- c) advokát za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní,
- d) zástupca neuvedený v písmenách b) a c) za daňový subjekt podľa písmena a), ktorého zastupuje pri správe daní.

Zahraničná osoba sa môže nechať zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí v zmysle § 9 daňového poriadku. Plnomocenstvo musí byť úradne preložené do slovenského jazyka, nemusí byť overené notárom. Ak rozsah plnomocenstva nie je vymedzený, považuje sa plnomocenstvo za všeobecné. Plnomocenstvo je voči správcovi dane účinné odo dňa jeho doručenia správcovi dane alebo odo dňa jeho udelenia do zápisnice u správcu dane.

Pridelenie kódu VRP

O pridelenie kódu pokladnice VRP môže zahraničný podnikateľ požiadať v listinnej forme (osobne alebo poštou) na ktoromkoľvek daňovom úrade v Slovenskej republike, odporúčame Daňový úrad Bratislava I., Radlinského 2778/37, 811 07 Bratislava alebo elektronicky, ak má zriadenú s Finančnou správou Slovenskej republiky elektronickú komunikáciu. V prípade pridelenia kódu VRP bude podnikateľovi v bezpečnostnej obálke poštou doručené oznámenie s prihlasovacími údajmi (Login a Heslo) na prístup do VRP. Doručenie predmetného oznámenia po podaní žiadosti na daňový úrad prebehne cca do 14 dní.

Ak ide o zahraničného podnikateľa, ktorý má sídlo alebo bydlisko na území členského štátu, avšak mimo územia Slovenskej republiky sa písomnosti doručujú priamo. V prípade, ak si zahraničný podnikateľ určí zástupcu na doručovanie, doručujú sa písomnosti tomuto zástupcovi.

Ak ide o zahraničného podnikateľa, ktorý má registračnú povinnosť a trvalý pobyt alebo sídlo mimo územia členského štátu, je povinný si zvoliť zástupcu na doručovanie s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky. Písomnosti sa budú doručovať tomuto zástupcovi. V prípade, ak si nezvolí zástupcu na doručovanie s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky, budú sa písomnosti ukladať u správcu dane s účinkami doručenia v deň ich vydania.

Pridelenie kódu ORP

O pridelenie kódu pokladnice ORP môže zahraničný podnikateľ požiadať v listinnej forme (osobne alebo poštou) na ktoromkoľvek daňovom úrade v Slovenskej republike, odporúčame Daňový úrad Bratislava I., Radlinského 2778/37, 811 07 Bratislava alebo elektronicky, ak má zriadenú s Finančnou správou Slovenskej republiky elektronickú komunikáciu. Kód pokladnice bude pridelený cca do 1-2 dní od podania žiadosti. Následne bude zahraničnému podnikateľovi sprístupnený v e-Kasa zóne inicializačný balíček (identifikačné a autentifikačné údaje), ktorý je potrebný stiahnuť a nahráť do ORP. Prístup do e-kasa zóny a stiahnutie identifikačných a autentifikačných údajov je možné len elektronicky z e-Kasa zóny v osobnej internetovej zóne na portáli FS, preto je nevyhnuté aby mal zahraničný podnikateľ resp. jeho zástupca zriadenú elektronickú komunikáciu s FS.

Spôsob elektronického podávania žiadosti o pridelenie kódu pokladnice e-kasa klient cez portál finančnej správy nájdete tu:

https://www.financnasprava.sk//_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Aktualne/ERP_VRP/2023/2023_02.24_001_ORP_2023_IM.pdf

Postup pre stiahnutie inicializačného balíčka nájdete tu:

https://www.financnasprava.sk//_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Aktualne/ERP_VRP/2023/2023_05.04_003_ORP_2023_IM.pdf

Bližšie informácie k právam a povinnostiam zahraničnej osoby podľa ustanovení zákona č. 222/2004 Z. z. sú zverejnené na:

<https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-pridanej-hodnoty/prava-povinnosti-zahranicnej>

Bližšie informácie k registrácii pre elektronickú komunikáciu s daňovým úradom sú zverejnené na:

Registrácia a autorizácia k elektronickým službám cez portál FS:

https://www.financnasprava.sk//_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Aktualne/Elektronicka_komunikacia/2023/2023.02.21_006_EK_2023_IM_Podanie_eDP_PFS.pdf

Autorizácia k elektronickým službám cez portál FS:

https://www.financnasprava.sk//_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Aktualne/Elektronicka_komunikacia/2023/2023.02.21_004_EK_2023_IM_Autorizacia_ES_PFS.pdf

IV. Prerušenie prevádzky/používania ORP/VRP

Prerušenie používania ORP/VRP môže nastať z rôznych dôvodov, napr. porucha ORP alebo koncového zariadenia používaného pri VRP - počítača, notebooku, mobilu, ako aj z dôvodu výpadku elektrického napájania, internetového pripojenia.

Ak zahraničný podnikateľ nemôže pre závažný dôvod použiť ORP/VRP, pričom počas tohto prerušenia bude od zákazníkov prijímať tržbu v hotovosti za predaj tovaru alebo za poskytnutie vymedzenej služby, potom je povinný zákazníkovi vyhotoviť paragón. Paragóny sa vyhotovujú v dvoch vyhotoveniach, pričom originál paragónu bez zbytočného odkladu po prijatí platby podnikateľ odovzdá zákazníkovi a kópiu si ponechá. Paragóny sa číslujú vzostupne bez prerušenia a obsahujú údaje uvedené v § 8 ods. 1 písm. c), f) až o), daňové identifikačné číslo, identifikačné číslo organizácie, ak bolo podnikateľovi pridelené, poradové číslo paragónu, dátum a čas vyhotovenia paragónu, kód ORP/VRP, ktorej prevádzka bola prerušená, a môže obsahovať unikátny identifikátor kupujúceho, ak je predložený kupujúcim pred zaevidovaním prijatej tržby. Prícom ako daňový kód ORP/VRP podnikateľ uvedie daňový kód ORP/VRP, ktorej prevádzka je prerušená. Následne je podnikateľ povinný údaje z vyhotovených paragónov zaevidovať do ORP/VRP, ktorej prevádzka bola prerušená, a to najneskôr do desiatich kalendárnych dní po uplynutí mesiaca, v ktorom bola prevádzka ORP obnovená.

Kópie paragónov, ale aj pokladničné doklady vyhotovené po zaevidovaní paragónov je podnikateľ povinný uchovávať chronologicky usporiadané po dobu piatich rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom boli vyhotovené.

Tento postup sa neuplatní pri výpadku internetového signálu pri ORP. Vtedy ORP vytvára off-line pokladničné doklady, ktoré je potrebné zaslať do systému e-kasa najneskôr do 96 hod.

Ak dôjde k poruche ORP alebo koncového zariadenia, podnikateľ je povinný obnoviť prevádzku tejto ORP alebo tohto zariadenia do 48 hodín od vzniku poruchy, alebo začať používať inú ORP alebo iné koncové zariadenie.

V. Ukončenie prevádzky/používania ORP/VRP

Podnikateľ je povinný oznámiť ukončenie používania ORP/VRP ktorémukoľvek daňovému úradu najneskôr do troch pracovných dní od ukončenia jej používania. Oznámenie o ukončení používania ORP/VRP sa podáva na tlačive „Oznámenie o ukončení používania pokladnice e-kasa klient“ dostupné v časti „Katalóg formulárov“ cez Osobnú internetovú zónu na portáli FS.

Spôsob elektronického podávania oznámenia o ukončení používania pokladnice e-kasa klient (VRP/ORP) cez portál finančnej správy:

https://www.financnasprava.sk//_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Aktualne/ERP_VRP/2023/2023.03.01_002_ORP_2023_IM.pdf

Poznámka

Zrušenie prístupu do VRP neznamená, že sa prihlasovacie údaje (login a heslo) nebudú môcť už ďalej používať. Podnikateľovi naďalej ostávajú, avšak automaticky sa VRP nastaví do stavu „na čítanie“, čo znamená že bude možné VRP len prezerať (vystavené doklady, robiť uzávierky). Nový pokladničný doklad však už v tejto VRP nebude možné vytvoriť.

Používateľská príručka Virtuálna registračná pokladnica 2:

https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Elektronicke_sluzby/Elektronicka_komunikacia/Elektronicka_komunikacia_dane/Prirucky_navody/2023/2023.11.15_Prir_VRP2_v2.0.1.pdf

Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Centrum podpory pre dane
December 2023